

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

60111200 – ТАЪСВИРИЙ САНЪАТ ВА
МУХАНДИСЛИК ГРАФИКАСИ

бакалаврият таълим йўналишининг

МАЛАКА ТАЛАБЛАРИ

Тошкент – 2022

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат педагогика университети.

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги _____ бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2022 йил «29» 08 даги 5 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2022 йил «9» 09 даги 302 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби олий таълимнинг Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкаси ва касб стандартларига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Халқ таълим вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи	4
1.1.	Кўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши Малака талабининг кўлланилиши.....	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
1.2.1.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари.....	4
1.2.2.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	5
1.2.3.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.....	5
2.	60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига кўйилган талаблар.....	7
2.1.	Битирувчи куйидаги умуммаданий компетенцияларга эга бўлиши лозим:.....	7
2.2.	Касбий компетенциялар.....	7
2.3.	Фанга доир компетенциялар.....	8
	Библиографик маълумотлар.....	

1. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси бакалаврият таълим йўналишининг умумий тавсифи

60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш миллий малака рамкаси, касб стандартлари, кадрлар буюртмачилари талаб ва эҳтиёжларидан келиб чиқиб кундузги ва кечки таълим шаклларида амалга оширилади.

Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади.

Кундузги таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 3 йил. Кечки таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 4,5 (5) йил бўлиши мумкин.

Бакалаврият ўқув дастурининг ҳажми таълим шакли (кундузги, кечки), фойдаланиладиган таълим технологияларидан қатъий назар 180 кредит бирлигини ташкил этади.

Бир ўқув йили учун бакалаврият таълим дастурининг ҳажми 60 кредитни ташкил этади.

1.1. Қўлланиш соҳаси.

1.1.1. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўқув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидаги барча педагогика соҳасида кадр тайёрлайдиган олий таълим муассасалари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

– 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютуқларини ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўқув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўқув-тарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи талабалари;

- ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари);

- битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

- олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатни назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

- таълим йўналиши(таркиби)нинг бакалаврият таълим йўналишларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳуқуқига эга бўлган абитуриентлар ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи.

1.2.1. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

- умумий ўрта таълим мактаб ўқитувчиси касб стандартига мувофиқ умумий ўрта таълимда тасвирий санъат ва чизмачилик фанлари ўқитувчиси мақомида педагогик фаолият олиб бориш;

- ўрта махсус ва профессионал таълимда тасвирий санъат ва чизмачилик фанлари ўқитувчиси сифатида педагогик фаолият олиб бориш;

- Ўзбекистон Республикаси фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғулланиш;

умумий ўрта таълим мактаби директори касб стандартига мувофиқ таълим муассасасини бошқариш;

- умумий ўрта таълим мактаби, профессионал таълим муассасалари, олий таълимда лаборант, кабинет мудири сифатида фаолият юритиш каби комплекс масалаларни мажмуасини камраб олади.

1.2.2. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълими жараёни, мазкур фанлар тизимини ўқитишни такомиллаштиришга имкон берадиган педагогик ва инновацион технологиялар, методлар, тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълимининг назарий масалалари, ўқитиш методикаси, маъруза, амалий, семинар ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ва ташкил этиш жараёни;

- шахсий ва касбий маҳоратни шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни, таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни, таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этишни тушуниш ва идрок этиш, таълим жараёни меъёрий ҳужжатлари;

- қаламтасвир, рангтасвир, санъат тарихи, композиция, пластик анатомия, ҳайкалтарошлик, амалий безак санъати, тасвирий санъат фанини ўқитиш методикаси, чизмачилик фанини ўқитиш методикаси, чизма геометрия, чизмачилик, муҳандислик компьютер графикаси, график тасвирлаш асослари ва 3Д моделлаштириш соҳаларидаги муаммолар ва уларнинг ечимлари;

- мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари масалаларини камраб олади.

1.2.3. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

- педагогик;
- илмий-тадқиқот;
- маънавий-маърифий;
- таъхилий-бошқарув;

Таълим йўналиши бўйича тайёрланадиган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамкасининг 6-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қуйидаги касбий вазифаларни бажаришга кодир бўлиши лозим:

Педагогик фаолиятда:

- **ўқув жараёнини режалаштириш:** ДТС ва ЎД ларининг мақсадларига мувофиқ ўқув режа ишлаб чиқиш, ўқувчиларнинг эҳтиёжлари ва қизиқишларидан келиб чиқиб ўқув дастурларини мослаштириш, фанларни корреляция ва интеграция тамойилларига кўра режалаштириш, дарснинг аниқ мақсад ва натижаларига кўра дарс режасини ишлаб чиқиш, дифференциал ёндашув асосида дарс шакллари ва усулларини режалаштириш, ўқув, намоён ва таркатма материаллардан фойдаланишни режалаштириш;

- **таълим самарадорлигини таъминлаш:** дарс мақсадларига кўра ўқувчилар имкониятидан келиб чиқиб вазифаларни белгилаш, дарс мавзусига мос намоён ва таркатма материаллардан фойдаланиш, дарсда вақт таксимотини тўғри режалаштириш, таълим жараёнида АКТдан унумли фойдаланиш, ўқувчиларнинг ўзлаштириш натижаларига кўра дарсни ташкил этиш ва таълим беришдаги ёндашувларнинг самарадорлигини таҳлил қилиш, ўқувчиларнинг таълимий мақсадлари ва ёш хусусиятларига мос келадиган ўқитиш усуллари ва ёндашувларни танлаш, ўқитишнинг фаол усулларидан фойдаланиш, ўқувчиларнинг асосий компетенциялари ва ҳаётий кўникмаларини ривожлантиришга йўналтирилган усуллардан фойдаланиш, ўқувчиларнинг жамоавий ва лойихавий ишларини ташкил этиш ўз-ўзини назорат қилиш кўникмаларидан фойдаланиш, ўқувчиларга дифференциал ёрдам бериш, назария ва амалиёт уйғунлигини таъминлаш, ўқувчиларни мустақил фикрлаш имкониятини яратиш, дарсда мотивацияга эришиш, синфда самарали мулоқотга эришиш;

- **ўзлаштиришни баҳолаш ва қайта алоқани тақдим этиш:** таълим

натижаларини баҳолаш учун турли усул ва воситалардан фойдаланиш, таълим натижаларини диагностика қилиш учун турли усул ва воситалардан фойдаланиш, таълим натижаларини таҳлил қилиш, дарс режаси ва усулларини мослаштиришда таҳлил натижаларидан фойдаланиш, баҳолаш мезонларини билиши ва амалда қўллай олиши, мавжуд муаммоларни аниқлай олиши ва таҳлил қилиш

- **тарбиявий фаолиятни ташкил этиш:** тарбиявий ишларнинг замонавий, интерактив шакл ва усулларини машгулот ҳамда синфдан ташқари ишларда қўллаш, тарбиявий ишларда ўқувчиларнинг жинси, ёши, маданий ва индивидуал хусусиятларини инобатга олиши, таълим муассасасининг устави ва ички тартиб қоидаларига мувофиқ ўқувчилар учун аниқ одоб-ахлоқ қоидаларини ўрнатиш, ижтимоий соғлом муҳитни яратиш, ўқувчиларда когнитив фаоллик, мустақиллик, ташаббускорлик, ижодкорлик фуқаролик позицияси, меҳнатга лаёқати, соғлом ва хавфсиз турмуш тарзи маданиятини ривожлантириш

- **хавфсиз ривожлантирувчи таълим муҳитини яратиш ва таъминлаш:** ўқувчилар орасида ўзаро ҳурмат муҳитини яратиш, ўқувчиларга синф ҳаётида тенг имкониятлар яратса, низоли вазиятларда оптимал ечимли қарор чиқара олиши, ўқувчилар билан индивидуал ишлар олиб бориши, замонавий оммавий ахборот воситалари дунёсида хавфсиз ишлашга ёрдам бера олиш;

- **ўз-ўзини ривожлантириш ва касбий ўсиш:** мунтазам малака ошириш курсларидан ўтиш, фанга оид адабиётлар билан танишиб, янги билимларни амалиётда қўллаш, касбий фаолият юзасидан семинар ва тренингларда иштирок этиш ҳамда ташкил этиш, ўзаро дарсларда қатнашиш, дарсларни таҳлил қилиш, очик дарслар ўтказиш, касбий фаолиятда керакли ўзгаришларни амалга ошириш;

- **ҳамкасблар ва таълим олувчиларнинг ота-оналари (уларнинг ўрнини босувчи шахслар) билан ҳамкорлик ўрнатиш:** ўқувчиларнинг ота-оналарини (уларнинг ўрнини босувчи шахсларни) таълим жараёнига жалб қилиш, ўқувчиларнинг ота-оналарини (уларнинг ўрнини босувчи шахсларни) ўқувчиларни ривожланиши ва таълим муҳити тўғрисида қарор қабул қилишда иштирок этишга жалб этиш, тарбиявий муаммоларни ҳал қилишда ва ўқувчиларни ҳаётга тайёрлашда бошқа педагогик ходимлар ва мутахассислар, жамоат ташкилотлари ва бўлимлари (Ёшлар иттифоқи) билан ҳамкорлик қилиш;

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- **Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси соҳаларининг илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;**

- **Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси соҳаларига доир интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш ҳамда амалиётга бевосита тadbик этиш;**

- Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналишидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

- илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда катнашиш;

- маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

- тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Маънавий-маърифий фаолиятида:

- маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий истиклол ғоясини сингдириш;

- ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;

- глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

- маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал суҳбат ўтказиш;

- миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний қадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний қасиқларни очиб бериш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;

- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

- жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;

- фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш қобилиятларига эга бўлиш.

2. 60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига кўйиладиган талаблар

2.1. Битирувчи кўйидаги умуммаданий компетенцияларга эга бўлиши лозим:

2.1.1. Шахсий ўсишга интилишни шакллантириш ва объектив баҳолаш, шунингдек, таълим олувчиларнинг интеллектуал ривожланиш даражасини ошириш кўникмаларига эга бўлиш;

2.1.2. Ижтимоий ва касбий вазифаларни ҳал этишда умумкасбий ва мутахассислик фанларнинг асосий қондалари ва методларидан самарали фойдалана олиш;

2.1.3. Она тилида ўз фикрларини тизимли ва эркин баён этиш, илмий матнлар билан ишлаш, оммавий нутқ сўзлаш учун она тили ва чет тилларидан бирида ёзма ва оғзаки нутқ кўникмаларини эгаллаганлик;

2.1.4. Мулоқотга киришиш ва махсус матнларни тушуниш учун чет тиллардаги билимлардан фойдалана олиш;

2.1.5. Ахборотни олиш, саралаш, сақлаш ва қайта ишлаш метод, усул ва воситаларидан фойдаланиш ва медиасаводхонлик; глобал компьютер тармоқлар билан ишлаш кўникмаларига эгаллик.

2.1.6. Ижтимоий ўзаро ҳаракатга киришишда таълим иштирокчиларининг этномаданий ўзига хосликларини ҳисобга олиш.

2.1.7. Ахлоқий меъёрлар ва маънавий маданиятни ўзлаштириш.

2.1.8. Илмий тадқиқотларни ташкил этиш, илмий билиш ютуқларига эришиш тамойилларини англаш;

2.1.9. Гигиена, меҳнат муҳофазаси ва ташқи таъсирлардан ҳимоя қилиш қондалари талабларига мувофиқ, соғлом турмуш тарзи кўникмаларини шакллантиришга қобилиятлилик.

2.2. Касбий компетенциялар:

2.2.1. Ўқув-тарбия жараёнини моделлаштириш ва уни таълим амалиётига татбиқ этиш;

2.2.2. Турли ёш даврларида инсоннинг хулқ-атвори ва фаолиятини бошқаришнинг ўзига хосликлари, психик ва психофизиологик ривожланишнинг махсус қонуниятлари ҳамда индивидуал ўзига хосликларини ҳисобга олиш воситаларидан фойдаланиш қобилиятига эгаллик; ота-оналар(ёки уларнинг ўрнини босувчи шахслар) билан муносабатга кириша олиш;

2.2.3. Педагогик ва психологик тадқиқотларнинг миқдор ва сифат методларини эгаллаганлик.

2.2.4. Турли ёш гуруҳидаги болаларнинг ривожланиши, мулоқоти, фаолиятини ташхис этиш методларидан фойдаланиш қобилиятига эгаллик;

2.2.5. Ўқитиш, тарбия, ривожланишнинг турли назарияларига доир билимлар, таълимнинг турли босқичларида ўқитиш дастурларидан фойдаланиш қобилияти;

2.2.6. Болаларнинг хилма-хил фаолиятини ташкил этиш усулларини эгаллаганлик;

2.2.7. Таълим жараёни субъектларининг биргаликдаги ҳамкорликдаги фаолияти ва шахслараро ўзаро ҳаракатини ташкил этиш усулларини эгаллаганлик;

2.2.8. Педагоглик касбининг юксак ижтимоий аҳамият касб этишини тушуниш, касбий этика тамойилларига риоя қилиш;

2.2.9. Жамиятнинг ижтимоий-маданий тузилмасининг ўзига хосликлари, шунингдек, миллий тарбиянинг қонуният ва тамойилларини ҳисобга олган ҳолда, кўпмаданиятлилик муҳотида касбий фаолиятни ташкил этиш усулларини эгаллаш;

2.2.10. Касбий вазифаларни ҳал этишда фанлараро ва ваколатли тузилмаларнинг биргаликдаги фаолиятида иштирок этишга қобилиятлилик;

2.2.11. Касбий фаолиятда бола ҳуқуқлари тўғрисидаги асосий халқаро ва миллий меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдаланиш қобилияти;

2.2.12. Танқидий фикрлаш методикасини ўзлаштирганлик;

2.2.13. Инклюзив таълимга кадриятли муносабатнинг таркиб топганлиги; узоқ вақт даволанишга муҳтож ўқувчилар билан ишлаш (госпитал педагогика) технологиясига эга бўлиши;

2.2.14. Таълим олувчиларга ўзгарувчан меҳнат бозори талабларига мослашувчанликка доир компетенцияларни ривожлантиришга ёрдам берадиган ва фаол фуқаролик позициясини шакллантиришга имкон берадиган натижавийлик ва мобилликка йўналтирилган ўқитишга қобилиятлилик.

2.3. Фанга доир компетенциялар.

2.3.1. Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси таълимининг ўзига хосликларини англаш, турли типдаги таълим муассасаларида ўқувчиларни ўқитишда узвийликни амалга ошириш воситаларини эгаллаганлик;

2.3.2. Тасвирий санъат ва муҳандислик графикасининг назарияси ва амалиёти доир замонавий билимларни эгаллаганлик;

2.3.3. Тасвирий санъат ва муҳандислик графикасига доир билим, кўникма ва малакаларни қўллай олиш ҳамда эгалланган таянч билимларни ўқувчиларга етказиш қобилияти;

2.3.4. Турли бадий тизимлар назарияси ва тарихига доир замонавий билимларни, бадий-ижодий фаолиятга доир билим, кўникма ва малакаларни қўллай олиш ҳамда эгалланган таянч билимларни ўқувчиларга узатишга қобилиятлилик, текис геометрик шакллар, уларга доир турли геометрик ясаш усулларини, табиий буюмлар ва геометрик сиртларнинг ортогонал ва аксонометрик проекцияларини ҳосил қилиш ҳамда уларни чизиш усуллари, уларга оид бўлган масалаларни ечиш малакаси ва шу билан бирга мазкур чизмаларни давлат стандарти асосида бажариш билимга эга бўлиши, амалий ҳаракатларни бажариш кўникмасига ва малакасига эга бўлиши;

2.3.5. Тасвирий санъат ва чизмачилик фанларининг ўқитиш методикасининг ривожланиш тарихи, асосий принциплари ва қонуниятлари, долзарб муаммолари, фанни ўқитишнинг мазмуни, методлари, воситалари, шакллари шунингдек, хусусий методиканинг ўзига хос хусусиятлари, фанни ўқитишда замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан фойдаланиш, ўқувчилар онги ва қалбига миллий гоани сингдиришда зарур методик билим, кўникмаларни шакллантириш йўлларига оид билимлар бериш, таҳлилий – танқидий, ижодий ва мустақил фикр юритиш ва ўргатиш кўникмасига ва малакасига эга бўлиши;

2.3.6. Музей, галерея, ахрхитектура ва миллий маданият ёдгорликларига экскурсия уюштириш, санъат бўйича суҳбатларни ташкил этиш ҳамда ўтказиш соҳасидаги билимларни қўллай олишга қобилиятлилик;

2.3.7. Матбаа, интерер ва экстерерга бадний безак бериш, тасвирий, амалий санъат ҳамда фан соҳасига доир замонавий технология, метод, воситаларни қўллай олишга қобилиятлилик;

2.3.8. Текис геометрик шакллар, уларга доир турли геометрик ясаш усулларидан фойдалана олади.

2.3.9. Табний буюмлар ва геометрик сиртларнинг ортогонал ва аксонометрик проекцияларини ҳосил қилиш ҳамда уларни чизиш усуллари, уларга оид бўлган масалаларни ечиш малакаси ҳосил бўлади ва шу билан бирга мазкур чизмаларни давлат стандарти асосида бажара олади;

2.3.10. Фазовий жисм элементларининг ўзаро муносабатларини унинг планиметрик тасвирдан қайта фазовий ҳолатига кўчириб ўтиш қонуниятларини тадқиқ қилиш қобилиятига эга бўлади;

2.3.11. Модел, детал ва буюмларнинг ишчи ва йиғиш чизмаларини тузиш ва ўқиш қонуниятлари, графика фанлари тарихи ва ривожланиши жараёнларига услубий ёндашув ҳамда илмий дунёқарашини шакллантириш вазифаларини бажариш қобилиятига эга бўлади;

2.3.12. Геометрик шакл ва сиртларнинг ортогонал, аксонометрик ва перспектив тасвирларини мустақил бажара олиш қобилиятига эга бўлади.

2.3.13. Моделлаштириш объектларининг расмларини олиш, шу жумладан рақамли, CAD дастурлари билан ишлаш, рақамли шаклда ахборотни бошқариш, уч ўлчамли геометрик моделни лойиҳалай олиш қобилиятига эга бўлади.

2.3.14. График билимларга оид ахборотларни тўплаш, жамлаш, қайта ишлаш ва улардан ўқитишда фойдаланиш усулларини эгаллайди ва ўз касбий фаолиятида улардан мустақил асосланган қарорлар қабул қила олади;

2.3.15. Тасвирий санъат ва чизмачилик ўқитиш методикаси фанларининг ривожланиши, тарихи, педагогик технологиялар, ўқитиш методлари, ўқитиш воситаларини амалиётга самарали қўллай олиши, таълимни ДТС меъёрлари, ўқув дастурларига кўра ташкил этиши, баҳолаш мезонларини тушуниши, халқаро баҳолаш тадқиқотларини билиши ва ўқувчиларнинг саводхонлигини (STEAM контекстлари) ривожлантириш фаолиятида замонавий таълим технологияларидан самарали фойдалана олиш кўникма ва малакаларига эга бўлиши;

Касбий квалификациялар:

Умумий ўрта таълим мактаблари, ихтисослашган мактаблар, лицей ва профессионал таълим муассасаларида тасвирий санъат ва чизмачилик ҳамда кўшимча мутахассислик (квалификация) фанларидан дарс бериш, таълим тизимида методист, ишлаб чиқариш объектлари ва ташкилотларда лаборант, фанлар академияларида лаборант-тадқиқотчи мутахассис квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув давлари	Хафта тақсимоти
Назарий ва амалий таълим	40-65%
<i>Шу жумладан, аудитория (контактли) ва мустақил таълимнинг нисбати</i>	<i>40/60 нисбатдан 50/50 % нисбатгача</i>
Аттестация	6-15%
Таътил	8-20%
Малакавий амалиёт	6-25%
Битирув малакавий иши	2-7%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

Давлат таълим стандарти, малака талаблари, ўқув режа, компетенция, модуль, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият объекти, касбий фаолият тури, амалиёт, амалиёт объекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми

Малака талабини ишлаб чиқишда фойдаланилган касб стандарти:

Касб стандарти номи	Касбий фаолият тури	Касб стандартининг қайд қилиш рақами	Касб стандартининг амалиётга жорий этиш санаси
Умумий ўрта таълим мактаб ўқитувчиси	Умумий ўрта таълим педагогик фаолият	P.003.1286/И-21	23.08.2021 №332 ИЧ

Манба: Касб стандартлари реестри. Манба: Касб стандартлари реестри, <https://profstandart.uz/uz/profStandart/129/>

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари
хамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат педагогика университети

А.Киргизбаев
2022 йил « _____ » _____

КЕЛИШИЛГАН:

Кадрлар буюртмачиси:

ОЎМТВ хузуридаги Олий таълимни
ривожлантириш тадқиқотлари ва илгор
технологияларни тадбиқ этиш маркази

Директор Ш.У.Якубов

2022 йил « _____ » _____

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими
вазирлиги хузуридаги Республика таълим
маркази

Директор Ш.Ш.Саттаров

2022 йил « _____ » _____
М.Ў.

Жиззах давлат педагогика
университети

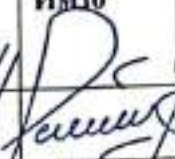
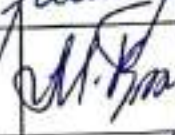
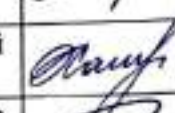

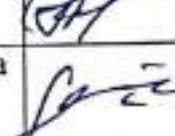

Кўқон давлат педагогика институти
Ректор

2022 йил « _____ » _____

**60111200 – Тасвирий санъат ва муҳандислик графикаси
бакалаврият таълим йўналиши бўйича ишлаб чиқилган
малака талаби мазмуни бўйича ишчи гуруҳи**

№	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзолари	аъзоларнинг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1	раис	Х.Ш.Кадиров	Низомий номидаги ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректори	
2	раис ўринбосари	М.М.Қодиров	Низомий номидаги ТДПУ Профессионал таълим факультети декани	
3	аъзо	Р.Ш.Халилов	Низомий номидаги ТДПУ Тасвирий санъат кафедраси мудири	
4	аъзо	Н.Э.Ташимов	Низомий номидаги Муҳандислик ва компьютер графикаси кафедраси мудири	
5	аъзо	Г.Н.Анаркулова	Низомий номидаги Профессионал таълим методикаси кафедраси доценти, п.ф.н.	
6	аъзо	Ш.Д.Дилшодбеков	Низомий номидаги Муҳандислик ва компьютер графикаси кафедраси доценти, PhD	

Ўқув ишлари бўйича проректор

Х.Ш.Кадиров

Ўқув-меъёрий хужжатларни
такомиллаштириш бўлими бошлиғи

Б.Дж.Сагтарова

Факультет декани

М.М.Қодиров

**60111200 – Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'lim yo'nalishi
bo'yicha bakalavrlarning tayyorgarlik darajasi yuzasidan
malaka talablariga berilgan
TAQRIZ**

“O‘zbekiston Respublikasi Oliy ta’lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish kontsepsiyasi”da oliy ta’lim jarayonlariga raqamli texnologiyalar va zamonaviy o‘qitish usullarni joriy yetish, yoshlarni ilmiy faoliyatga keng jalb yetish, korrupsiyaga qarshi kurashish, muhandislik-texnik ta’lim yo’nalishlarida taxsil olayotgan talabalar ulushini oshirish, kredit-modul tizimini joriy yetish, o‘quv rejalarida amaliy ko‘nikmalarni oshirishga qaratilgan mutaxassislik fanlari bo‘yicha amaliy mashg‘ulotlar ulushini oshirish bo‘yicha aniq vazifalar belgilab berilgan.

Hozirgi zamon talablariga mos ravishda yaratilgan 60111200-Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha 3-yildan kam bo'lmagan davr mobaynida bakalavriat bosqichida bilim olishni ta'minlaydigan malaka talablarining tayyorlanishi Respublikamizda malakali kadrlar yetishtirib berishda muhim ahamiyatga ega.

Ushbu Malaka talablari jahon ta'lim tizimida yetakchi mamlakatlar standartlari va o'quv rejasi tajribasiga asoslanib ishlab chiqilgan. Malaka talablarida o'qishning me'yoriy muddati, kasbiy faoliyat sohasi va ob'ektlarning tavsifi, kasbiy faoliyat turlari, kasbiy faoliyatning vazifalari va ta'limni davom ettirish imkoniyatlari keng yoritilgan.

Umumkasbiy fanlar bo'yicha beriladigan bilimlarga, fanlar bo'yicha malaka va ko'nikma hosil qilishga mo'ljallangan talablar ham to'g'ri qo'yilgan. Bakalavriatning ta'lim dasturlarini o'zlashtirish bo'yicha amalga oshiriladigan sharoitlarga belgilangan talablarda bakalavriatning ta'lim dasturlari o'zlashtirilishiga belgilangan umumiy talablar, ta'lim dasturining tatbiq etilishi, malakaviy amaliyotlarni tashkil etish, o'quv jarayonini pedagogik kadrlar bilan ta'minlash, ta'lim jarayonini o'quv-uslubiy va axborot resurslari bilan ta'minlash, o'quv jarayonining moddiy texnik bazasi bo'yicha talablar batafsil bayon etilgan.

Malaka talablariga kiritilgan fanlar zamon talabidan kelib chiqqan holda tanlangan va ularga ajratilgan soatlar hajmi ham yetarli darajada shakllangan. Bundan tashqari ushbu malaka talablari ta'limning uzvuyligi va fanlararo integrallashish talablariga javob berishini ta'kidlash lozim.

Ushbu 60111200 - Tasviriy san'at va muhandislik grafikasi ta'lim yo'nalishi bo'yicha tayyorlangan Malaka talablari va o'quv rejasi zamon talablariga javob beradi hamda bakalavrlar tayyorlashda asosiy hujjat sifatida qabul qilish mumkin.

Termiz davlat universitetining Pedagogika
instituti Tarix san'at va sport fakulteti
“Musiqqa ta'limi va tasviriy san'at
kafedrasi mudiri.

 dotsenti. Ch.Sadatov